

3. oktober 2019

UKA 2019/38

Inatsisartut suleriaasiat § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Kommunik aaqqissusseqqinneq nalilersortariaqalenera pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasorta Aqqalu C. Jerimiassen)

”Nuuk kisimi ineriartortinneqarpoq, Ilulissat kisimi pineqarpoq, Qaqortoq salliuqqarpallaaqaq, sooq Sisimiut kisimi? Uummannami tusaaneqanngilagut, Sermersuup Kangiani suneqanngilagut isiginnaartuinnaavugut, isorliunerusuniittugut inuerusagaavugut! Iluliarmiussugut ilaluarisaakatappugut, Nuummi ineriartornerput sinerissap sinneraniik kingaallassarniarneqarpoq aasit”.

Kommunerujussuit pilersinneqareerneranni ukiut qulit qaangiunneranni nalilersortinneqartariaqalerpoq ilumut pitsaasumik aaliangernerusimanersoq nunami isorartoqisumi taamak eqiterisimaneq.

Tassaasimalersimapput ajoraluartumik ullumikkut nunatsinni oqaatsit sinerissatsinni piusut. Isertuutiinnarneqarsinnaajunnaarpoq innuttaasutsinnut erseqqissumik oqariartuutigisariaqalerparput asuli qineqqusaarunnaarluta maani oqaluttarfimmi nunarput avissaartuussimaqisut qanoq pitsanngorsaavigisinnaanerlugu.

Maluginiaqqarali uani avissaartuutsitsineroqqiinnissaq anguniarlugu suliniuteqannginnama, innuttaasulli qitiutillugit qanoq pitsaaneqarpaamik ikinngutigiiitut nunaqqatigiilluta avissaartorata maani inuusinnaanersugut.

Nammineq Iluliarmiutut nassuerutigerusuppara, Qaasuitsup Kommunerisimasaa pilersinneqarmat aqqusinigit kataasiimaqaat. Utoqqalinersiallit, siusinaartumik pisartagallit allarpasuillu kommunimik akikillisaanneqartarnerat piujunnaarsimavoq. Illuanilli illoqarfiit arfineq-marluk sinneriniik Ilulissaluarnipiluunersuaq ajoraluartumik takkussimalluni, soorlulusooq illoqarfik ataaseq kisimi ineriartortinniarnearneranik nipilimmik illoqarfinnik allanik uivertitsiniaanerit aallartissimallutik, paasinartumittaarli peqqutissaqarlutik.

Tamannaannaasimannngilarli, nunatta sinnerani malunnaatilimmik atungarissaarneq oqartussaaqatigiittumillu ingerlaneq katakkiartulersimasutut ippoq. Tassami assersuusiussagaanni, maanna Avannaata Kommuniiani kommunalbestyrelsimut qineqqusaassagaanni Ilimanarmioq Siorapalummukarniaruni 1100km sinnerlugu ungasissuseqarpoq, pissutsillu assigiinngilluinnarlutik

inooriaatsip tungaatigunnarlunniit, inuullu unneqqarissup kialluunniit tamanna nassuerutigisinnaavaa, tassami qanoq ililluta tikikulanngisarput ilisimatuutut nalunnginniarsinnaangatsigu.

Eqqartussallugulu maannattaq piffissanngulersimannginnerpa nunatsinni illoqarfiit pingaarnersaat Nuuk nammineq kisimi immikkut kommuniusinnaangaluarnera? Tassami Kommuneqarfik Sermersooq isigissangaanni tamat oqartussaaqataanerata ataatsimoorullugu qanoq isikkoqarpa? Nunarujussuarmi inuttunngitsumiippugut, tamannalu unammillernartumik iluaquterpassuarnillu nassataqartarpoq.

Taamaattoq piviusumut nassueruteqarnek annernarsinnaagaluarluni iluaqutissanik qanoq nassataqarsinnaanera qinerlerluartariaqarparput. Tassami qanoq inooriaaseqarnerput, piffimmut ilisimasaqassuserput tamallu oqartussaaqataaneramik misigititaasarnerput pileqqissinnaavarput kommunit aaqqissuussaananerata nalilersoqqinneratigut. Tassanilu nunatta kangia qiviariaraanni, qiviaraannimi eqqarsaamminalaannngitsuunngilaq Paamiuniik Ittoqqortoormiit tungaanut 1500km sinnerlugu ungasissuseqarmata. Periarfissat nutaat ugartortariaqarpagut maanna nunaqqatigut nunatta kangiani najugallit qanimut tusarniaavigineqarsinnaanissaat taasitneqarsinnaanermulluunniit ammaanniarneqarsinnaanissaat.

Uanissaaq eqqarsaatingaara paaseqatigiissinnaneq pingaarnersooq innuttaasut akornganni, misiarneq maanna atussallugu piffissaanngilaq, Iluliarmiullungami Ittoqqortoormiininngaanneersoq nammineq sumiorpaluutiminik naliginnaasumik oqaluppat paasiniarnera ajornakusuussaqaq, tusarnaarluararnartaqaq. Takorlooreersinnaavaralumi nunatta kangianeersortaaq kitaamiusut oqalussinnaanngikkuni qanoq attaveqarniarnera ajornakusoortigisinnaanersoq. Nunatsinni sumiorpaluut sullinniarneqarnermi aporfiusussaannngikkaluarpoq, piviusorli ajoraluartumik taamaappoq.

Nunaqqatigiisugut nuannaarutigisaqaara oqaraangatta oqaatsinik pingasunik oqalussinnaasorpasusugut, tassalu kalaallisut, qallunaatut tuluttullu. Taamaattorli uanga nammineq isumaga annisilaassuara, nersortaqaakka avanersuarmit nunattalu kangiani najungallit, isaasalerlugulu taasarlugu taakkuara oqaatsinik sisamanik oqalussinnaasartut, kitaamiuusugummi naatsorsuutigereertutulluunniit ittarparput avanersuarmit nunattaluunniit kangianeersut oqaluutissatillugit kitaamiutoorsinnaaneri, taakkuli naatsorsuutigisinnaanngikkaat uffa illuani uagut kitaamiuusugut oqaasii atorsinnaassagigut.

Tamannalu pillugu kommunerujussuit qanoq inissisimani ullumikkut qanimut oqaloqatigiisutigissallugu pingaaruteqarpoq, tassami tamat oqartussaanerata aqqani tamatta nuannaarluta pissutsinillu naammagisimaarinnilluta inuusinnaaleqqittariaqaratta, ilaluarineqarata, ilaluarinnigata nunaqqatigiittulli tamatta immitsinnut inissaqartilluta.

Nuuk illoqarfittut nunatsinni pingaarnertut inissisimavoq, tamannalu akisussaaffileeqaavortaaq illoqarfittaaq tamanut nunaqqatigiinnut nunarput sinnerlugu kiinnertartuunissaanut, tassami

pisortaqarfiit Nuummiitillugit tamanna pissusissamisuuginnartussaammat. Kommunerujussuit taamarsuaq aggoqqinnerinik kinguneqanngikkaluamik pissutsinik nalimmassaanikkut tamanna anguneqarsinnaasoq takorloorneqarsinnaagaluarpoq. Nunattami kangia nammineq kommuninngussangaluarpat, Sermersooq killermik qanoq aaqiinissartaaq siumungaaq takorlooreertariaqarmat. Assersuutingalugu Paamiut qanoq pineqassava? Kommune Kujallermut ilanngutissava? Suna tamaat takorlooreertariaqarparput taamanikkut kommunit kattussuunneqarnialermat kukkunerpassuarisimasagut ilinniarfittut peqqissiminertuunngitsaq atorlugit suliarilluakkamik aaqiisuusiorsinnaagatta amerlanerpaat naammagisimaarlugit atorsinnaasassaannik.

Nunarput angeqaaq, unammillernaqaaq. Naalagaaffeqatigiit akornganni nunarsuullumi sinnerani isigineqarnerput pitsaanerpaamiilernissaa tamatta anguniarlugu maani sulivugut.

Tammassi oqallilluarisi.